XII. évfolyam. Deszkemül, 1916. augusztus 27. szám.

KEMENESALJA

VEGYES TARTALMU FÜGGETLEN LAP

Megjelen minden vasárnap reggel.
Előfizetési ára: Egész évre 8 korona, félévre 4 korona, negyedévre 2 korona.
Egyes szám ára darabonként 20 fillér.

Felelős szerkesztő:
DINKGREVE NÁNDOR

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Dinkgreve Nándor könyvnyomdája Celldömölkön.
Az előfizetési és a szellemi részt illető közlemények, hirdetések és mindennemű pénzilletékek.

A háboru és a művészet.

A kopott szállóige, amely azt vallja, hogy fegyverzörej közt hallgatnak a múzsák, buta, elernyedt és eltompult lelkü tömegeknek nagyon kényelmes, bár hála Istennek, meg igaznak sem nevezhető kijelentést tartalmaz.

A világháboru, amely annyi értéket, erőt és vagyont szi magához, nem ragadhatja teljesen a maga pusztitás, enyészet szagától telitett levegőjébe a lélek finom, halk muzsikás érzéseit és hangulatát, sőt éppen azért van szükség a finomabb, melegebb jóság és szépség motivumoktól átjárt kulturmunkákra, hogy a háboru borzalmait mérsékelje, a lélekben a béke reményét épségben tartsa és a nagy küzdelem hőseinek és vértanuinak szobrot emeljen. A háborunak bármily viharokat támaszt, sebeket ejt az emberiségen, bármily szörnyü szorongásokat, aggodalmakat idéz elő is a szivekben, bármily sok monumentumát a békés fejlődésnek tiporja is rommá, bármily sok terrenumát az életviszonyoknak köti le és sajátitja ki a maga céljaira, a művészet bűbájos muzsáinak, sugárzó szines szövetekbe takart karcsu alakjára nem vonhatja rá teljesen a kegyetlen haragjának sötét palástját. A muzsák élnek a háboruban is, felkeresik az ihlet óráiban az alkotókat, megtermékenyitik a művészi képzeletet és képekben, szobrokban, versekben, drámákban vagy muzsikában kifejezett vigasztalásokat ajándékoznak a szörnyü válságos időket élő emberiségnek. Természetesen a tárgyuk jó részt a háboru, ez a mindenek felett drámaias aktualis thaema, amely most, szinte a világ minden szögletében uralkodik és a művészetnek az élettel való szoros kapcsolata folytán is ráerőszakolja magát a művész képzeletére. Azonban ez a háborus művészet az ő szomoru és vértől, haláltól, kintól vonagló tárgya dacára ugyanazt a nemes célt szolgálja, amelyet a béke napjaiban, oltárt emel a szépségnek és a lelkeket tiszta, bár szomoru álmok tündér világába ringatja, ébren törekszik tartani a tagok lelkesedését, feltámasztani az ellankadtakat és csüggedőket és igy, mint nemes és magasztos nevelő erő óvja meg a háboru szenvedéseitől tépett emberiséget a lelki letörtségtől, hite vesztettségtől és eldurvulástól.

A művészetnek, mint paedagogiai eszköznek a háboru alatti szerepéről irt becses összefoglaló tanulmányt Fábián Gyula szombathelyi állami főreáliskolai tanár, a festő iparművész, néprajzi kutató és muzsikus, minden kulturális mozgalomnak az egész vármegyénkben törhetlen buzgalmu munkása „A népérzés fejlesztése a háboru alatt“ cimmel, amelyben a lelkiismeretes tanár szorgalmával siet a szepségnyomok után, amelyek a két borzalmas, vérpárás esztendő alatt a piktorok műterméből az emberiség gyönyörüségére, a nemzetek közkincsévé váltak. A fronton harcolók dicsőségének pikturalis emlékei minden harcoló nemzet művész gárdájának lelkéből jelentős alkotásokat váltottak ki, amely az ifjuság szivét a holt betüknél, a rideg harctéri jelentéseknél százszorta magasztosabb hangulatok ihletébe vonják. — Fábián az ő lelkesedéstől fűtött tanulmányában, a Monarchia és Németország háborus pikturájának minden közkézen forgó megnyilatkozását sorra veszi, alapos biráló commentarral kiséri és nagyon ajánljuk, hogy ezt a lelket felemelő szines irást, mely a szombathelyi főreáliskola értesitőjén kivül külön lenyomatban is megjelent, minél többen olvassák. Mert a háboruval kapcsolatos élelmezési problemákon kivül még fennmaradnak más megvitatásra, elmélyedésre érdemes kérdések is, amelyekkel ez a kis füzet bátor, nemes lendülettel és lelkességgel foglalkozik.

H. B.

Hatvankét millió koronát küldtek haza májusban a frontról. A harcterekről majus hónapban a tábori posta utján hazaküldtek: postautalványon 29,040.882 K-t, pénzeslevélben 22,423.680 K-t, a postatakarékpénztár utján 10,448.349 K-t. A hadban álló sereghez a tábori postautalvánnyal 296,451 K-t, pénzeslevélben pedig 56,295.212 K-t juttatott el a közönség.

TÁRCA.

A nőgyülölő.

A mindig keserü és ironikus Vághy Béla mondotta el ezt a történetet egy nyári estén, mikor a jó vacsora és a finom italok közlékennyé teszik a legszükszavubb és fanyarabb embert is, mikor a gyöngyöző pezsgő asszonyi dolgoknak, finom parfümöknek, lüktető csókoknak emlékeit idézi fel.

Nincsenek nőgyülölők az egészséges idegrendszerü férfiak között, mert hiszen ez a legnagyobb hatalom a természet törvényei ellen való lazadást jelentené, már pedig a mi szervezetünk alázatos tisztelettel rendeli magát alá az ősi ösztönöknek. A sápadt arcu keserü skeptikusok, a Strindberg tanitásai nyomán asszonyellenes propagandát harsogók mind asszonyütötte sebek sajgó kinjától gyötörve sóhajtják, rebegik és orditják el a maguk martiriumát és az asszonytól való eltávolodásukat nem a lelkükbe és idegeikbe öltött ellenszenv vagy csömör indokolja, hanem a remegés, a félelem attól a daemoni rőtől, amellyel az asszony képes belevágni a férfisorsokba. Az asszony ferfi ellenzéke, tulajdonképpen a gyáva menekülők csoportjához hasonlit, akik puha, illatos bünbe vesztő asszonyiságtól megzilált életromjaikat akarják megmenteni a végpusztulástól, azért futnak a hideg partokra, a kolostoros aszkezis homályos, néma cellaiba.

Vághy Béla hangja olyan közvetlenséggel csendült meg, hogy mindnyájan éreztük, hogy most egy legszemélyesebb élmény következik, egy átélt történet és közelebb húzódva hozzá, feszült figyelemmel kerestük minden szavát.

Ezelőtt tizenöt évvel jöttem haza Párisból, ahol magyar piktor bohém módjára belepillantottam a műtermek életébe, összeszedtem sok művészeti bonyomást, végig éltem a latin negyed cigány életének derüs, könnyelmü éhezéssel griselt, szerelmekkel tarkitott költészetét, voltak némi sikereim a párisi függetlenek salonjában, természetesen csak a jurymentes tarlatokon. Hazajöttem Budapestre fiatalon, lelkesen telve a hódítás, az ujitás vágyával, elszántan azzal a makacs elhatározással, hogy utat török magamnak, kibéreltem egy budai műtermet és elkezdtem a pesti éhezési, a pesti művésznyomort; amelynek az elmesélésével nem untatlak benneteket. — A lényeg, Teréz volt a modell, egy pesti házmester leánya, akit a képzőművészeti főiskolából, ahol félaktra állott, csiptem el. Nagy, magas, szőke szépség volt, kifogastalan plasztikáju test, amelyhez az egyszerü karton éppen olyan felségesen illett, mint az a fehér prémes, piros bársony palást, amelyet egy tönkrement szinidirektortól szereztem meg, éppen az ő számára, egy dekoratio képhez. Már tizennégy éves korában belevegyült a pesti utca életébe, látott nyomoruságot, könnyelmüséget, bünt, a szülői házban a részeges apja garázdálkodása, az anyja folytonos torzsalkodása már korán elesztgette benne a szabadon élés vágyait és mivel nem ügyelt rá senki, gyakran egész napokon keresztül csatangolt el az utcán, meghuzódott az éjjeli tanyákon, ahol művészek és szinészek jártak, akik nyájas arccal néztek a szép szőke gyereklányra, akinek fejlődő formái már sokat igérő vonalakat mutattak és mikor Árvai, az öreg professzor meglátta, rögtön elhivta az akademiába modellnek. Ettől az időtől kezdve Teréz műteremből műterembe járva, megismerte a pesti bohemélet minden szépségét, bünét és költészetét és mikor hozzám került, már az élet és csókérlelte mámor minden bűbája ott lüktetett az alakjában. Kivirázott, már nem volt kopott kartonruhás, köruti virág többé,

Öcsémhez — Szibériába.

Kedves öcsém, ez a levél
Betüt nem kiván, mert szivemben él.
Messzi mezőkre sóhaj üzi,
Mint lágy kötést sebedre tüzi.
Szárnyaló póstám nincs rakva mással,
Hozzád siet egy irámodással.
Lovacskám nincs, de toporzékol,
Kocsisom, a láz, néha a téboly.
Vágtat a táltos száz veszedelmen,
Ostora: egyre apadtabb türelmem,
Abrakja felhő, patája szellő.

A te irásod sem hozza pósta.
De mit kivántál, mind idehozta:
Megtörött fényét ifju szemednek,
Szorongatását hideg kezednek,
Virrasztott éjjek gyürt, kusza álmát,
Hánykodó lélek mély óceánját.
Ha mosolyogtam, szomoru voltál,
Mikor könnyeztem, megvigasztaltál.
Remény korsóját istenek töltik,
Fogytán ha van, te töltöd szinültig.
Rettegés árnya éjszaka surran,
Sejtések pergő levele surran.
Eljöttél mindig már kora este,
Hogy ne riadjak kisértetésre.
Levelet tőled se hoz a posta,
De még az álmod is idehozta.

Kedves öcsém ez a levél
A hómezők fölött zenél.
Ezüstpihék ha hullanak:
Hü sóhajok, testvér szavak,
S ha lecsitul a kósza szél,
Figyelj: kislányod gőgicsél.
Két izenet igy elsuhan,
Egymást érintik boldogan,
Két könnyes néma izenet:
Egymásra hulló hószemek,
Két sóhajposta, két levél,
Mely szivben él és szivet cserél.

Molnár Jenő.

Az erkölcsök eldurvulása.

Ha figyelemmel kisérjük a napilapok jelentéseit, konstatálhatjuk belőlük, hogy — a harcterektől eltekintve — soha annyi halottról, annyi gyilkosságról, öngyilkosságról, kése-lésről nem volt szó a napilapokban, soha annyi véres esemény nem történt mint most a háboru második esztendejében, amely most fordult a harmadikba.

Szinte megrémül az ember, ha ennek a jelenségnek a mélyére nez és meggondolja; hogy ma, amikor a háboru a maga irtózatos terhével, amellyel a lélekre, szivre és észre egyaránt ránehezedik, még fékezi az emberi indulatokat, máris ilyen eldurvultak az erkölcsök, ilyen vadak az emberek. Mi lesz akkor később, mi lesz a háboru után?

Ma, a háboru harmadik évének küszöbén, teljesen jogos már az a gondolkodás, minden iranyban, hogy mi lesz a háboru után. Bizonyos, hogy az ország már várja a békét, és valószinü, hogy a béke közelebb is van, mint ahogy az a harctéri térképeken és jelentésekből látszik, tehát elő kell készülnünk a békére.

Meg vagyunk győződve róla, hogy a illetékes hatóságok és kormánykörök már abból a szempontból, hogy a testi szükségleteket kielégitsék, a karokat pótolják, a háboru tanulságait és a háborus idők tapasztalatait a valóságba átvigyék, fel vannak készülve a béke idejére, de ehhez a programmhoz feltétlenül hozzá kell venniök a lelkiekről való gondoskodást is.

Bizonyos az, hogy a háboru eldurvitotta az emberek lelkületét és erkölcseit. Az életért való küzdelmet, amely már a háboru előtti nyomasztó gazdasági helyzetben is rettenetes volt, még szivósabbá, még vadabbá, még tartózkodóbbá tette és ez maga után vonta az emberek megedződését minden bajjal, minden veszéllyel szemben, ami azután nem eredményezett mást, mint éppen az erkölcsök eldurvulását.

Erről tehát gondoskodni kell. Nem tudunk egyéb gondoskodási módot hirtelenében, mint az iskolák szaporitását, a népnevelés fejlesztését. Hiszen igaz az, hogy ez már a most élő generáció életére kevés befolyással van, sőt talán egyáltalán nem is befolyásolja, de a mai generáció már oly erősen ki tudott tartani ennek a rettenetes háborunak minden veszélyén és bajan keresztül, hogy ezt is el fogja birni. Természetesen jó volna valami módon az emberek lehiggadásáról már ma gondoskodni, de ezt talán részben a béke is meg fogja hozni. Azt azonban feltétlenül meg kell akadályozni, hogy a jövő generáció a háboruban meggyengült idegzetű és lelkületű generáció nevelése alatt nőjjön fel. A népnevelésnek szigorunak, komolynak kell lennie és ha a szülői hatalmat nem is akarjuk elvétetni a szülőktől, mégis arra kell törekedni, hogy a gyermekfeletti rendelkezés tulnyomó része, legalább addig, mig a gyermek nagyon fogékony a külső behatások iránt, a tanitóknál és oktatóknál legyen.

A jövő nemzedéket meg kell mentenünk attól, hogy lelkében, idegeiben, erkölcseiben érezze meg a mai háboru nyomait. A jövő generációnak egészségesnek, lehetőleg tökéletesnek kell lennie, hogy a béke nagy munkáit valóban az ország jövője érdekében el tudja végezni.

A negyedik magyar hadikölcsön végleges eredménye. A magyar királyi pénzügyminisztérium a negyedik hadikölcsönre vonatkozó elszámolásokat a hivatalos aláirási helyek nagy részével megejtette és immár megállapitható, hogy a kölcsönre összesen mintegy 1930 millió korona névértékü jegyzés történt.

---

hanem a nagy izgató, forró asszony, akinek gazdag barátja volt a belvárosban, de a szabad perceiben pogány életörömmel vetette magát a borzas, elhanyagolt piktorgyerekek karjaiba, akik a rosszul fütött bijányos butorzatu műtermekben szalaládé bankettekkel és sok tiszta friss ivóvizzel ünnepelték meg a kedves hűtlen visszatérését.

Mikor énhozzám szegődött, forró vérhullám öntötte el az egész testemet, a közömbösség fagyában vacogó ember fényre, tüzre, melegségre vágyásával szoritottam magamhoz és a forró nyári éjszakákon sugtam a fülébe »enyém vagy Teréz«. A szép kis modell, aki eddig a pesti műtermek könnyned, léha tónusához volt szokva, akit kedélyes durvaságok, vaskos hizelgések vettek eddig körül, bámulva hallgatta az én rajongásom szavait és kikacagott érte. Mikor azonban megértette, hogy nálam egészen komoly a dolog, derüs mosollyal, de szilárd megingathatlan határozottsággal adta tudtomra, hogy ő senkinek se köti le magát. Szabad akarok maradni, mert én a művészek lánya vagyok, jó leány, aki eljárok modellnek olcsón, ingyen, egy darab kenyérért, de csak akkor, ha akarok. — Az én szenvedélyem egyre fokozódott, féltékenységi jeleneteket rögtönöztem minden nap, az összes környékbeli piktorokkal összeveszetem miatta, mint kapzsi uzsorás szerettem volna az én műtermembe szoritani a fehér testének minden varázsát, amely annyiféle változatban és képzetben volt a képeimre álmodva, de Teréz, az atelierek kacagó, könnyelmü virága, szabad akart maradni és minden nagy jelenet után makacsul ismételgette: én szétosztom magam köztetek.

Ekkor mosolyodt rám a siker, a nagy aranyerem, amelyet a képzőművészeti társulat téli tárlatán a jury egyhangu véleménye alapján itéltek oda, a »Fürdő után« rámterelte a műbarátok és a külföldi képügynökök figyelmét is. A Teréz teste a maga teljesen kibontakozott rózsás virulásában nagy tömegek bámulatát váltotta ki és a fiatal művészkolónia sokkal zajosabban ünnepelte a modellt, mint engem. — Műterem-zsúromon, amelyet a kitüntetés átadása napján rendeztem, a bohókás piktorgyerekek a pezsgőtől, a fiatalságtól és lelkesedéstől mámorosan ünnepeltek az utcai test diadalát és a Teréz teljesen a képem poziturájában, a maga diadalmas meztelenségében mint felséges életkép, mint egy vérforraló vizió vilagitott, ragyogott a műteremben és a fiuk rajongó, forró verseket, őrült dylhirambokat, pogány zsoltárokat harsogtak, eléje borulva.

A Teréz győzelmes asszonyisága uralkodott mindnyájunk lelkén, de mig a társaim lényét erős hatalmas szárnyaló költészet magasiataira ragadta ez a szépségszobor, engem elgyengitett, gyávává, erőtlenné, törpévé tett, éreztem, hogy nem birom magamévá tenni többé olyan teljesen, hogy kisiklik a kezemből. Kiolvastam a büszke győzelmes mosolyából, hogy ez a kis modell teljesen öntudatra ébredt, érzi a hatalmát, ami a szépségében, a kivánatosságában, a bünösségében rejlik és ennek a tudatában az egész diadal, a siker, a kitüntetés törpe semmivé zsugorodott össze. — A lobogó szemek tüzében világitott a gyönyörü akt, amelynek minden vonala művészi képzeletet inspirált, cselekvésre, alkotásra és az én aranyeremmel jutalmazott sikerem csak egy szemernyi kis epizódja annak a sok gyönyörüségnek, mámornak és boldogságnak, ami ebből a szépségből fakadhat. — Ettől a naptól kezdve gyötrelem volt minden perc, amit nálam töltött, mert akármilyen vad mámorral szoritottam magamhoz, éreztem, hogy nem lehet sohasem egészen az enyém, hogy az én erőm tüzén és szenvedélyem minden lángjával sem tölthetem be egészen az életét. — Mikor feleségül kértem, a szemem közé kacagott. Mikor fenyegettem, hogy megölöm, ha más műterembe is eljár, dühösen csapta be a műterem ajtaját és egy hétig sem volt jelen — én pedig a sok ideges vergődésben kimerülve, egy gyötrelmes sanatoriumban töltött esztendő után, megkiséreltem uj életet kezdeni, asszony nélkül.

Következtek a tájképek, a csendéletek, apró tetszetős genrek a képtárgyak, amik a hideg chablon országutjáról kerültek ügyeskedő technikával a vászonra, de a Teréz gyönyörü, felséges teste után nem mertem többé nyulni. — A hétköznapok gunyba, cinizmusba, Schozenhaner vagy Stindberg glossákba burkolódzom az asszony varázsa elől, de most az őszinteség e perceben bevallom nektek . . . hogy imádom, vágyom a nőt . . . csak félek, . . . remegek tőle.

Halmi Bódog.

A haranghoz.

I.

Te hivtad otthon a jámbor népet,
Zengő bongással szent zsolozsmára.
Te kisérted a már megbékéltet
Nyugalmás, örök, sir otthonába.
A Te hangodra állt meg a kapa,
Izzadó pórnak kérges kezében.
S munkája előtt kezét kulcsolva,
Tiszta áhitat fakadt keblében.
Ha bánat érte a mi szivünket,
Te hangod jelzé, vigaszt hol lelünk!
Ha bajok között csüggedés szállt meg,
Biztatón zengted: »Az Isten velünk!«

II.

Mily rég volt az, hogy elhagytunk Téged;
Sokan örökre, más még remélve,
Hogy végutjára majd Te kiséred.
S im itt vagy köztünk! Más testbe öntve,
Eljöttél hozzánk, hogy segits minket.
Dörgő viharban, halálveszélyben,
Hogy meglásd a mi szent küzdelmünket:
S zenghess majd róla csendes békében!
Nincs már félelem, nem fáj a halál!
A szív ha remeg s nyugtot nem lelkünk,
Ha erőnk fogytán a csüggedés megszáll:
Te dörgve biztatsz: »Az Isten velünk!«

PÁLFFY MIHÁLY.

HIREK.

Katonai előléptetés. Lendvai Gyula földinket a 18. honvédgyalogezredben a király hadnaggyá léptette elő.

P. Felicián hangversenye. Előre befutotta városunkat és környékét hire, hát nem is csuda, hogy annyi és oly intelligens közönség jelent meg a mult hétfőn tartott hangversenyen és elmondhatjuk, hogy a gyermekénekkar szereplése várakozásunkat felülmulta, sőt — mint egyik vidéki érdeklődő, ki előző napon Pápán hallotta őket, megjegyezte — önmagukat is felülmulták. A két művészkatona (hárfa és hegedü) Holler Konrad bencéstanár, cellomüvész és Barabás Ernő főtanitó orgonajátéka pompásan illeszkedtek zeneszámaikkal a müsorba. A Griff-szállodában is nagyon élvezetes müsor volt. Az erkölcsi siker mellett az anyagi siker is tekintélyes summát tesz ki, mely a gyermekvédelem céljaira fordittatik.

Magyar nyelv a németektől megszállott területen. A belgiumi és a varsói német főkormányzóságokkal való postaforgalomban ezentul a magyar nyelv is használható. Az állam megfelelő közegeket alkalmazott a megszállott területeken.

Vas 20 filléresek. Augusztus 3-tól kezdve a nikkel 20 filléreseket vas 20 filléresekkel cserélik ki. Az uj pénz alakja és nagysága ugyanolyan lesz mint az előbbieké. A nikkel 20 filléreseket f. évi december 31-én kivonják a forgalomból.

Kapi Béla szombathelyi lelkészjelölt. Kiss János szombathelyi evang. lelkész elhunytával megüresedett a szombathelyi lelkészi állás. A gyülekezet csütörtök délután tartotta lelkészjelölő gyülését Kund Sámuel esperes és László Kálmán dr. egyházmegyei felügyelő elnöklete mellett, melyen egyhangulag Kapi Béla körmendi lelkészt, kiváló egyházi irót jelölte a lelkészi állásra.

Öreg népfelkelők szemléje. Az 1877—1866. évig bezárólag terjedő időben született népfelkelésre kötelezettek szemletervezetet a vármegye alispánja már elkészitette. Eszerint *szeptember 6 án* Jánosháza, Magyargencs, Kemenesmagasi, *szept. 7-én* Alsóság, Jánosháza, Pápóc, *szeptember 8-án* Egyházaskesző, Nagysimonyi, Czelldömölk, Czelldömölkvidéki, *szeptember 9-én* Vönöczk, Boba, Kisköcsk, Ostffyasszonyfa körjegyzőségek területén levő »öregek« fognak a Griffben sor alá állani.

A harctéren eltünt tanitók államsegélye. A kultuszminiszter értesitette a kir. tanfelügyelőséget, hogy elvi jelentőségü döntvényt hozott a harctéren eltünt tanitók államsegélyének folyósitása tárgyában. A miniszteri döntés értelmében az államháztartás nagy érdekeire való tekintettel az eltünt és nőtlen tanitók államsegélyét beszüntetik amint nyilvánvalóvá válik az eltünés ténye, a nős tanitók államsegélyét azonban továbbra is folyósitják a tanitó családjának.

A maximális áron tul. Nem győzünk eleget panaszkodni a lelketlen kufárok, kapzsi szipolyozók miatt, ki nem restellik még kimondani is azt a horribilis árt, mit portékájukért kérnek. Persze a hatóság jóformán tehetetlen velük szemben, mert azért megveszik ezt is, azt is, mert szükség van rá s igy: nincs panaszos, nincs biró. A napokban mégis megjárta egy jánosházai asszony. Ismeretes dolog, hogy a burgonya (krumpli) maximális ára kgonkint 12 fillér; az érdemes amazon azonban *50 fillérért* adta. Feljelentetvén, a többlet visszafizetésének kötelezettségén kivül 100 korona büntetés lett a vége. Intő példa az eladóknak és vevőknek egyaránt!

A bő szoknyák és magasszáru cipők ellen. A szász cipészegyesület felterjesztésében arra kérte a kormányt, hogy a bő szoknyák ellen hozott rendszabályok mintajára intézkedjenek a magasszáru női cipők dolgában is, tekintettel az eme téren is tapasztalható anyagpazarlásra. Az egyesület azt a választ kapta, hogy a hadügyminisztérium a belügyminiszternél már inditványt tett a magasszáru, magassarku női luxuscipők viselésének általános eltiltására. — Effajta intézkedés elkelne nálunk is.

A szilva és szilva készitmények legmagasabb ára. A kormány megalakitotta a szilvaközpontot és a szilváért, szilvakészitményekért követelhető legmagasabb árakat következőleg állapitotta meg. A nyers szilváért követelhető legmagasabb ar a termelőtől történő nagybani vásárlásnál métermázsánként tisztasulyra a következő: őszi szilváé 20 K, nyári szilváé 12 K. A szilvakészitmányekért követelhető legmagasabb ár nagybani vásárláskor métermázsánként tisztasulyra: Aszalt szilváért a készitőtől való nagybani vásárláskor: 100—105 dbos minőségért 100 K, 115—130 dbos minőségert 97 K, 130 on felüli minőségért 94 K. Szilvaizért a készitőtől való nagybani vásárláskor 120 K. Kicsinyben, vagy részletkereskedésben való árusitásnál az eladó csak olyan árakat számithat, amelyek a megállapitott legmagasabb áraknál nem aránytalanul magasabbak. Ez a rendelet julius hó 28-án lépett életbe.

Gabona rekvirálás. A hadügyi kormány a belügyminisztériummal egyetértően elrendelte az 1915. évi gabonatermés feleslegének katonai lefoglalását és elszállittatását. Járásunkban Kormos Béla huszárlőhadnagy mult hó 28—29—30. napjain járt el enemü megbizatásában a hatóság közreműködése mellett Érdekes, hogy csak a malmokban is (Czelldömölkön, Kemenesmagasiban, Jánosházán és Karakön) 120 mmázsa gabonát és 6—7 mmázsa liszlet találtak és foglaltak le, melyeknek árát a tulajdunosok megkapják.

Katonák szabadságolása. A katonák szabadságolásáról a honvédelmi miniszteri rendelet a következő intézkedéseket tartalmazza: A harcoló csapatokhoz beosztott katonáknak az elöljáró csapatparancsnok, hat hónapi, egyfolytában töltött szolgálat után tizennégy napi szabadságot engedélyezhet. Különös indok fennforgása esetén, ettől eltérő szabadságot a hadseregparancsnokság engedélyezhet. A szabadság iránti kérelmet személyesen, kihallgatason kell kérni. Azok, akik harcban állnak, nem kérelmezhetnek mezőgazdasági szabadságot. Azok, akik mint fegyveres szolgálatra alkalmatlanok teljesitenek a harctér körletében szolgálatot, mezőgazdasági célból harminc napra kaphatnak szabadságot elöljáróiktól, ha azt személyesen kérik. A harctéren személyes szolgálatot teljesitők hosszabb időre szóló szabadságolását, fölmentését, fölváltását, vagy fölcserélését a honvédelmi miniszertől kell kérni. Azok, akik rövid idei szabadságra hazajöttek, s fölmentésért folyamodtak, bár a fölmentés ügye folyamatban van, kötelesek az illetékes csapattestükhöz bevonulni. A közigazgatási hatóságok a fölváltás vagy csere miatt nem jogosultak önállóan intézkedni. A harcoló csapatoktól szabadságoltak, hacsak más intézkedés nem történt a részükre, kötelesek a póttesthez bevonulni. Azok a fegyveres szolgálatra alkalmatlanok, akiket a harctér mögötti területen foglalkoztatnak, öt heti szabadságot kaphatnak elöljáró parancsnokuktól. Öt heti szabadságnál hosszabb időre való szabadságolást vagy a fegyveres szolgálatra alkalmatlanok fölmentését a honv. min.-tól kell kérelmezni. A leirat végül közli, hogy a szabadságolás, fölmentés vagy fölváltás iránti kérelmeket nem szabad a harctéren levő parancsnokságokhoz intézni.

Kimutatás a czelldömölki hadbavonultak családjainak gyamolitására havonként adakozók *julius havi* adományairól. Özv. Szögyény-Marich Ferencné Gorcey Grófnő 40 K, Klein Testvérek, Szabó Károly 25—25 K, Scheiber Zsigmond dr. 20 K, Pletnits Ferenc dr., Klein Vilmosné, Deutsch Gyuláné, Horváth József 10—10 K, Bures Richard 6 K, özv. Balassa Jenőné, Szögyény-Marich Maria, Szögyény-Marich Paula, Honig Sámuel, Takách Mártonné, Wallenstein Károlyné 5—5 K, Németh Márkus, Deutsch Samu dr. 4—4 K, Schmid Kuni, Marton Izidor 3—3 K, Roth Mór, Leitner Imre, Mersich Jenő, Bánóczy Istvánné, özv. Hofhauser Sándorné, Stern József 2—2 K, özv. Merkly Edéné, Takács Ferencné, Stetka Tici, Steiner Lajos, Csillag Sándor, Wittmann Adolfné, Weisz Ignác, Verbőczi József, Somogyi Aladárné, Schwarz Sámuel 1—1 K, Guttmann Adolfné, Fischer Fülöpné, Stern Elias 50—50 fillér, Szente Jenőné, özv. Grosz Henrikné, Bass Vilmosné 40—40 fillér. Összesen 224 K 70 fillér.

Fürdés után halál. Horváth István helybeli máv. mozdonyvezető hasonnevü polgáriiskolás fia tejért ment; közben a Marcaiban megfürdött. Mikor haza ért, édesanyjának rosszullétről panaszkodott s lefeküdt; harmadnapra halott volt. Temetésén pajtásain kivül nagy közönség jelent meg, mely együtt sirt a bánatos szülőkkel és testvérekkel a jóviseletü és szép reményekre jogositó fiu elvesztén.

Gyermekek a gyermekekért. Összeállott öt kis leány, névszerint Barabás Bözsi, Bodor Ilus, Mizeri Jankica és Rozika, Fülöp Linus és betanultak egy rövid szindarabot és pár költeményt. Annak rendje-módja szerint, tetszésszerinti belépti dij mellett, diszletekkel sikerült előadást tartottak mult vasárnap. A tiszta jövedelem 5 korona volt, amit a hadiárvák javára illetékes helyre már el is juttattak.

Adományok a sebesült katonák részére. A czelldömölki Vöröskereszt-kórház és vasuti üditő-állomás részére az utóbbi héten a következő adományok érkeztek: Illés Ferencné (Pápa) 20 K. Özv. Varju Józsefné (Gérce) 1 K. Kasza Józsefné (Pápóc) 4 K. Kovács Dénesné (Szergény) 10 K, 1 pár csirke. Gyömörey György (Inta) naponta különböző mennyiségü tej, 3 rece. Tóth Gábor (Inta) 35 tojás. Somogyi Kálman (Ság) 50 tojás, Stauffer Testvérek (Répczelak) 1 doboz teasütemény. Dr. Király Jánosné 20 K. Kovács József (Merse) 50 kelkáposzta. Vidos József (Mihályfa) répa, kalarábe és vörösrépa. Lázár Ferenc 5 K, thea. Weisz Kálmán 3 m. m. szén. Pethő Lajosné (Ság) 25 tojás. Klaffl Gyula naponta 8 üveg szóda. *Kemenesmagasi* község adománya: 58 tojás, 35 kg. bab, 50 kg. burgonya, 1 kenyér, tök és zöldség féle. Papné (Vönöczk) 2 korona, foghagyma és burgonya. *Szergény* község adománya: 400 tojás, 180 kg. bab, 240 kg. burgonya, 10 kg. vörös hagyma, 1 kenyér, 1 csomó zsir, 25 tök, fejes és kelkáposzta, zöldbab és uborka. Gyüjtötték: Erdélyi Béláné ev. tanitóné és cs. Molnár Józsefné községbiróné. A biró az adományokat ingyen szállitotta a helyszinére. A gyüjtéshez adományaikkal hozzájárultak a következők: cs. Molnár Józsefné 5 tojás, 5 tök. Bodor Sámuelné 5 tojás, bab és burgonya. Piri Józsefné 5 tojás, hagyma. Piri Ferencné 5 tojás. Ilj. Kovács Ferencné 10 tojás, bab, uborka. Bodor Sándorné 5 tojás, tök és burgonya. Erdélyi Béláné 10 tojás, bab. Sipkovics Dánielne 10 tojás, bab. Kiss Ferencné 12 tojás, bab. Molnár Ferencné bab, burgonya és uborka. Kenéz Istvánné bab. Neumann Viktorné zöldbab, uborka. Bokányi Péterné 2 tojás, bab. v. Molnár Józsefné 4 tojás. bab. Kosa Lajosné 5 tojás, bab. Szabó Anna 1 tojás, tök és hagyma. a. Molnár Sándorné 2 tojás, tök, bab, burgonya. Lampert Bálintné 3 tojás, tök, bab. Tompa Jánosné 2 tojás, bab, burgonya. Szabó Józsefné 6 tojás, bab, burgonya. Léránth Józsefné bab és hagyma. Buzás Jánosné burgonya, hagyma. Döbrönte Ferencné 4 tojás, bab. Szecsődi Sándor burgonya. Molnár Ferencné 2 tojás, burgonya, káposzta és hagyma. Molnár Sándorné 5 tojás, Erdéli József bab. Szedelyi Pál káposzta, burgonya és hagyma. Somogyi Páné 4 darab tojás és hagyma. Szedelyi Ferencné burgonya, káposzta és hagyma. Verasztó Jánosné 4 tojás, bab. Somogyi Józsefné 4 tojás, bab. Buzás Józsefné 4 tojás, bab, Bosznyákné burgonya. Sarkadi Józsefné 2 tojás, bab. Verasztó Istvánné 2 tojás, bab. Kovács Józsefné 5 tojás, bab. László Gáborné káposzta, hagyma, tök és burgonya. a. Molnár Sándorné 4 tojás, hagyma. Tompa Józsefné 8 tojás, bab. Léránth burgonya. Buzás Sándorné 1 tojás, bab és hagyma. Csigi Józsefné 3 tojás és bab. Erdéli János bab. Józsa Antalné burgonya. Rác Jánosné 4 tojás, burgonya és hagyma. Szabó Bálintné bab és burgonya. Szabó Györgyné burgonya. Szabó Á. Imréné 6 tojás, bab és tök. László Istvánné 5 tojás, burgonya. Szabó Sándorné 6 tojás, bab. Molnár Józsefné 5 tojás, burgonya, bab és tök. Sipkovics Karolyné 10 tojás, zsir, kenyér, bab és hagyma. Kovács Istvánné bab és burgonya. a. Léránth Istvánné 5 tojás, bab és burgonya. Nagy Sándorné tök, bab és hagyma. Molnár Jánosné 6 tojás, bab és hagyma. Molnár Sándorné 6 tojás, bab, burgonya és uborka. Erdéli Jánosné 5 tojás, bab. Gyarmath Sándorné 5 tojás, bab. Szabó Józsefné 8 tojás, burgonya. Szabó Istvánné burgonya és káposzta. Szabó Jánosné 4 tojás, bab. Szabó Istvánné bab és hagyma. Szabó Sándorné 5 tojás. Molnár Istvánné 10 tojás, burgonya. Vincze Ferencné tök és bab. Szecsődi Ferencné 5 tojás, bab. Nagy Jánosné 6 tojás, bab és hagyma. Kovács Antalné 3 tojás, burgonya és hagyma. Pethő Sándor bab, tök és burgonya. Orban Ferencné 3 tojás, burgonya és hagyma. Lamperth Ferencné 6 tojás, bab. id. Molnár Páné bab, tök és burgonya. Sarkadi Sándorné 4 tojás, bab. Szabó Józsefné 2 tojás, bab. Kovács Józsefné 2 tojás, bab. Polgár Ferencné 3 tojás, bab. Kiss Józsefné 2 tojás, bab. Nagy Mártonné 1 tojás, bab. Szabó Dánielné 3 tojás, bab, tök és burgonya. a. Gerencsér Sándorné 5 tojás, bab, burgonya és hagyma. Piri Sándorné 4 tojás és bab. Szabó Á. Sándor 3 tojás, bab. László Imre burgonya és hagyma. Csőre Györgyné 5 tojás és bab. Gulyas Sándorné 3 tojás, bab. Buzás Péterné 5 tojás, bab. Stuban Jánosné 10 tojás, burgonya, tök. Léránth Ferencné 4 tojás, burgonya. Pályi Jánosné 4 tojás, bab, burgonya. Németh Sándorné 3 tojás, tök és bab. Horváth Karolyné 5 tojás, hagyma. Pap Jánosné hagyma. Süle István 5 tojás, bab és burgonya. Kovács Jánosné 20 tojás, burgonya. Id. László Imréné 6 tojás, bab, hagyma. Sipkovics Lászlóné 10 tojás, bab, burgonya. László Dánielné 10 tojás, hagyma és tök. Buzás Páné 6 tojás, bab, burgonya. Döbrönte Józsefné 8 tojás, hagyma. cs. Molnár Józsefné 8 tojás.

Lázongó foglyok. A Klein Testvérekné levő orosz foglyok — miért, miért sem — tegnapelőtt forrongani kezdtek, majd megtagadták a munkát is. A tulajdonosok a csendőrség segélyét vették igénybe, mire a nyugalom — legalább egyenlőre — helyre állott.

Villámcsapás. Németh Antal kemenesmagasi-i lakos mult hó 29 én künn dolgozott a mezőn. Jóformán észre sem vette, oly hamar tornyosultak össze a felhők, villámlott, dörgött. Egyszerre az egyik villám hirtelen lecsapott s szegény Németh Antal halott volt. A dr. Király János járásorvos és Somogyi Aladár tb. főszolgabiró által megtartott orvosrendőri vizsgálat után a szerencsétlent nagy részvét mellett temették el.

Mozi hirek. Az Apolló mozi vezetősége a szuhazat a legmodernebb gépekkel szerelte fel, igy a képek teljesen tiszták, élesek és rezgésmentesek lesznek. A műsorok főszereplői: Asta Nielsen, Elsa Frölich, Ebba Tomsen; vigjátékokban: Duci bácsi, Pali, a kis Bandi stb. lesznek. Csakis elsőrangu műsorok kerülnek előadásra, a legujabb felvételekkel.

Meglopta a férjét. Farkas Józsefné nyőgéri lakos férjétől 344 koronát ellopott, s ezután tőle Megyehid községbe megszökött. A hütlen asszonyt feljelentették a kir. Ügyészségnek.

Kiadó: Dinkgreve Nándor.

Fekete szőrü hibátlan 6 éves ponny ló azonnal eladó. Cim megtudható a kiadóhivatalban.

Köszönetnyilvánitás.

Mindazon jó ismerősök, a czelldömölki mozdonyvezetők és rokonok, akik forrón szeretett fiunk illetve testvérünk

ifj. Horváth István

I. oszt. polgári iskolai tanuló

temetésén megjelentek a ravatalra koszorut, csokrot helyeztek, avagy bármi módon megtört szivünk fajdalmát enyhiteni sziveskedtek, fogadják hálás köszönetünket.

Czelldömölk, 1916. aug. 5.

Horváth István és családja.

Kemenesaljai Közg. Hitelbank

Részvénytársaság Czelldömölk.

Az Osztrák-Magyar Bank mellékhelye.
Első Magyar Általános Biztositó Társaság kerületi főügynöksége.

Betéteket elfogadunk: betétkönyvre és folyószámlára.
Kölcsönöket nyujtunk: értékpapirokra.
Folyószámlát nyitunk megfelelő biztositékra.
Váltókat leszámitolunk előnyös kamatlab mellett.
Értékpapirokat és külföldi pénzeket veszünk és eladunk.
Jelzálog-kölcsönöket folyositunk.
Pénzbeszedéseket és kifizetéseket eszközlünk.
Beváltunk szelvényeket, kisorolt értékpapirokat.
Sorsjegyek biztositását árfolyam-veszteség ellen elfogadjuk.
Osztály-sorsjegyeket eladunk.
Megőrzés végett átveszünk mindennemü értékeket.
Óvadék célokra értékpapirokat biztositék mellett kölcsönzünk.
Elfogadunk: tüz, élet és jég biztositásokat az Első Magy. Ált. Bizt. társaság részére.
Gazdasági cikkek beszerzését jutányosan eszközöljük.
A Banküzlet körébe tartozó mindennemü megbizást elfogadunk.
Intézetünk kebelében működő »**Önsegélyző Hitel-Szövetkezet**« kényelmes heti visszafizetésre jutányos kölcsönöket nyujt.

Lang Kálmán
gépraktára Czelldömölkön
Gayer-féle ház.

Nagy választék mindennemü
gazdasági gépekben.
Vetőgépek, ekék,
gazdasági kellékek
minden időben jutányos áron beszerezhetők.
Henger- és gépolaj
állandóan raktáron.

Nyomatott Dinkgreve Nándor villanyerőre berendezett könyvnyomdájában, Celldömölk.